

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות

צא.

עין משפט נר מצוה

א ב מיי מיע עינ מל
 אשית ה' ג סמנ עינ
 מנ טועי אשיע סינ
 קול סקינ ב
 ג מיי סל ה טור
 שיע סקינ ה
 ה ז טור שיע סמנ
 ח ה טועי סמני יד
 ו ז מיי סל ה
 טועי סמנ ה :

תוספות ר"ד (המשך)
 אמן בכ"ד. וכוונן שהיתה
 כתובה א' גדולה מחברתה
 ואין בכלל הנכסים שהנתיב
 בידן אלא כדי שתי
 הכתובות שלהן חולקות
 בשוה וירשת אביהן לפי
 הגולגולת כ"א חלקן
 כשאר ירושה דאורייתא
 כדאמר' טעמא לעיל בפי
 ענה דבקים דמיקרא
 וירשה דאורייתא לא תקינו
 רבנן ובטל שם תנאי
 ב"ד. הי' שם יתר על ב'
 כתובות דינר א' דמיקמי
 ביה ירושה דאורייתא אלו
 נוטלין כתובת אמן ואלו
 נוטלין כתובת אמן ואותו
 הדינר או אם יש שם יתיר
 חולקין לפי הגולגולת ואם
 אמרו היתומים הי' אנו
 מעלים על נכסי אבינו יתר
 דינר אין שומעין להן אלא
 שמין את הנכסים בכ"ד
 משענה שמת אביהן וכו'
 שיתחלק היתומים בשוה
 כפי גולגולתם. היה שם
 נכסים בראי שראי ליפול
 להם ירושה מאב אביהן
 אחר מות אביהן ועם
 אותה הירושה יהיה שם
 מותר אין בכמוהו דבעי
 שיהא מותר בנכסים בעת
 מות אביהן שהוחק אביהן
 באותו מותר ור"ש סבר
 דאפי' מותר מטלטלי לא
 היו מותר עד שיהא מותר
 דינר במקרקע דכי היכי
 וכתובת ב"ד לא גביא
 ממטלטלי אלא ממקרקע
 אבל ת"ק סבר דבכל מידי
 דמיקמי ירושה דאורייתא
 אפי' מטלטלי היו מותר
 ואין הלי' כר"ש דייחיד
 ורבים הלי' כרבים: ת"ד של
 זו אלף ושל זו' ה' מאות.
 אם יש שם מותר דינר אלו
 נוטלין כתובת אמן ואלו
 נוטלין כתובת אמן ואם
 לא חולקין בשוה (ל' פ')
 אם בשעת מיתת אביהן
 הי' מרובים והי' שם מותר
 דינר קודם ששאוהו ב"ד
 והוחלו ותמנעו ועכשיו
 בשעת גבייתן אין שם
 מותר דינר כבר וכו' יורשים
 הטרובים ליטול כתובת
 אמן. מועטין ונתברו מאי
 פ' אם בשעת מיתת אביהן
 לא היה שם מותר דינר
 וקודם שבאו לגבות ולשום
 ב"ד הוקרו יוש בהן
 מותר מאי ת"ש דנכסי
 ונתברו בר צרצור מועטין
 הדינר אלו לקמי'
 ר"ד א"ל כשם שמרובין

ומר סבר אפי' מטלטלי. פי' ר"ש וקשה לי אם יש שם מותר
 דינר כיון שיש שם מותר דינר מינעו ליה כדפריך בסמוך
 וי"ל דעדיפא מינה פריך: אלא הכא בפחות מדינר קמיפלגי.
 והשתא צעי למימר דלר"ש ודאי סגי פחות מדינר ותימה א"כ הדרא

קשיא לדוכתיה אם יש שם כיון שיש
 שם מינעו ליה: ורבי תימא איפוך.
 פ"ה וצנייה של זו דקאמר ת"ק אזני
 ראשונה קאי משמע מתוך פירושו
 דל"ג לעיל צאים צנייה של זו לאחר
 מיתת אמן דמשמע צדיח לצני
 שניה קאי אלא גרס צנייה של זו
 לאחר מיתת וקשה דכלל הספרים
 גרסינן ליה ועוד אי אזני ראשונה
 קאי מה לו להזכיר לאחר מיתת
 פשיטא דצאין דקאמר לאחר מיתת
 דהא מתה קמתי ועוד קשה לי דהואיל
 וצעי למימר איפוך הוה ליה לאסוקי
 פלוגמיהו ככתובה נעשית מותר
 לחברתה ועוד גרסינן בפירוש ר"ס
 צדיח צאין צנייה של שניה לאחר
 מיתת על כן פ' ר"ת אזני שניה
 קאי לעולם ואיפוך סברתיהו דת"ק
 דאמר צאין צני שניה ולוקמין
 כתובת אמן והראשונים אין להם
 כשאין להם מותר כלל אצל אם היה
 שם מותר אפילו פחות מדינר יש
 להן כתובת צנין דכרין ואחא ר"ש
 למימר דוקא אם יש שם מותר דינר
 ומדריז שמוען נשמע לת"ק דמדקמתי
 אם יש שם משמע ללקד דברי ת"ק
 כשאין שם מותר כלל קאמר דוקא:
 ב' הנהך תרי' לישני קמאי ואיפוך.
 וכדפרישית דת"ק אמר צני
 שניה גזיין ולא צני ראשונה כשאין
 שם מותר כלל אצל ממטלטלי או
 ממעשדי נוטלין ואחא ר"ש למימר
 דוקא דינר מקרקעי וכן תרי':

במתני' מי שהיה נשוי שתי נשים ומתו ואחר כך מת הוא ויתומים מבקשין
 כתובת אמן ואין שם אלא שתי כתובות חולקין בשוה: היה שם (6) מותר דינר
 אלו נוטלים כתובת אמן ואלו נוטלים כתובת אמן: אם אמרו יתומים אנחנו
 מעלים על נכסי אבינו יפה דינר כדי שיטלו כתובת אמן אין שומעין להן אלא
 שמין את הנכסים בבית דין: היו שם נכסים בראוי אינן כבמוחזק ר"ש אומר
 אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות אינן כלום עד שיהיו שם נכסים שיש להן
 אחריות יותר על שתי הכתובות דינר: ג' ת"ר לזו אלף ולזו חמש מאות אם יש
 שם מותר דינר אלו נוטלין כתובת אמן ואלו נוטלין כתובת אמן ואם לאו יחלקו
 בשוה: (3) פשיטא ומרובין ונתמעטו כבר וכו' בהן יורשין מועטין ונתברו מאי ת"ש
 דניכסי דבי בר צרצור מועטין ונתברו הוה ואתו לקמיה דרב עמרם אמר להו
 זילו פייסינהו לא אשגחו אמר להו אי לא מפייסיתו להו (4) מחינא לכו בסילוא
 דלא מבע דמא שדרינהו לקמיה דרב נחמן אמר להו יכשם שמרובין ונתמעטו
 זכו

דינר מקרקעי קמיפלגי. אי צעינן ההוא מותר שיהא שם שתי
 כתובות ודינר מקרקעות והכל דלכילא מותר דינר אלא מטלטלי
 מש"ה אמר ת"ק דאין צני ראשונה נוטלין ואחא ר"ש למימר הואיל
 ויש מותר דינר כל דהו שקלי: ומר סבר אפי' ממעשדי. ר"ש

סבר חוב הוי מותר: ה"ג אי הכי
 ר"ש אומר אם יש מותר דינר.
 ואצרייתא קאי הואיל וצדיחא מותר
 מוקמת לה אלא שמועבד ור"ש
 לקולא קאמר הכי אצעי ליה למימר
 הואיל ויש שם מותר דינר אלו נוטלין
 כו': ור"ס איפוך. פירושא דפרשי'
 צלפוגתיהו איפוך ואימא צאין צנייה
 של זו דקאמר ת"ק אזני ראשונה קאי
 וקאמר דסקלי כתובת צנין דכרין
 ואחא ר"ש למימר אם יש שם מותר
 דינר כולם נוטלין ואם לאו אלא
 פחות מדינר יש חולקים צוה: והא
 ת"ק דמסני'. דקאמר ר"ש עלייהו
 אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות
 אינם כלום: דינר קאמר. דתני
 היה שם יתר דכרין כו' ומ"ק דמתני'
 הוה ת"ק דכרייתא: אלא כי הכי כרי
 לישני קמאי. דדינר מקרקעי או
 דינר מעשדי: ואיפוך. תרילתא
 וה"ק ת"ק צאין צנייה של ראשונה גס
 הם ונוטלין כתובת אמן משום תנאי
 צנין דכרין ואע"ג דליכא אלא מותר
 דינר מטלטלי או מעשדי ואחא ר"ש
 למימר אם יש מותר דינר מקרקעי
 וצני כרי אלו נוטלין כו' והשתא דר"ש
 לחומרא ולא שייך לאותוהי הואיל ויש
 שם מצעי ליה: ואנא ידענא כו'.
 דאי צמיה צמיו דמרייהו צמרת
 צנין דכרין אמו לא מצי למימר כתובה
 נעשית מותר לחברתה דהא לאו
 פריעת חוב הוא ולי הכא לא צעינן
 מותר היכא איתקן: דלאו צם ירושה.
 וליכא למיחש לאיננויי דהא לית לה
 צנכסיס כח אלא כתובת אמה וצני
 שמיס הראשונות שהם זכרים וצאים
 לירש יש צהם שכתובת אמן גדולה
 משל חברתה ואומרים טלו כתובת
 אמכם כצנין דכרין ואנו נוטל כתובת
 אמנו ואי משום דליכא מותר דינר
 הכי פריעו צין שנינו הכתובה
 השלישית והיא נעשית מותר לשמים
 צמיו ומריצה אין כאן דאלו ואלו
 צמרת צנין דכרין נוטלין הכתובות
 וזו שנטלה משום חוב אין לה לריז
 שהרי אינה יורשת שמוכל לומר אחס
 יורשים הכתובות יתר על החלוקה:
 יחוש לאננויי. שיכול לומר צנה של
 זו צעלת חוב אחס למה מירשו את

צנה יתר ממני שאתם צאים ליטול כתובת אמכם יתר על החלוקה אם נטלתם אני כתובת אמני לא מאצני ירשתי אלא מאמני: ב' תני' ויתומים
 מנקשים כתובת אמן. שכתובת אמנם מרובה משל חברתה ואומרים צנייה כתובת צנין דכרין נוטל וכן אחס והשאר נחלוק: חולקין צוה.
 כשאר כל ירושה לפי הגולגולת: אם אמרו יתומים. צני הכתובה הגדולה: הכי אנו מעלין על נכסי אבינו. מעלין דמיהן לקבלם עלינו ציוק
 כדי דינר יתר על שוויין כדי שיהיה שם מותר דינר ויטלו כתובת אמנם: היו שם נכסים בראוי. שראוייה ליפול להם ירושה מאצני
 אציהם אחר מות אציהם ולכשפול יהיה שם מותר דינר צמיה הידושות: אינן כבמוחזק. אינן נחשצין עכשיו להיות כאלו הן
 מוחזקין בהן כבר ויש כאן מותר דינר: ג' מרובין. צענת מיתתה ואלו שמתאוס צאותה שעה היה שם מותר דינר: ונמעטו.
 שהולו קודם שמתו צ"ד: כבר וכו' צהם. יורשי כתובה הגדולה לזכות כתובת אמנם משעת מיתתה שהיה שם מותר דינר:
 וילו פייסינהו. לירשי כתובה הגדולה: סילוא דלא מצע דמא. קון שארית מנואלה דם צנוקצו צבשר. כלומר שמתאוס ונדו:
 זכר

(א) [לעיל ב:]. (ב) צ"ד קמא,
 (ג) קנה סג'.

מוסף רש"י

יתומים מבקשין
 כתובת אמן. כיון
 שכתובת האמת מרובה, ול
 אם שמיהן שוות פעמים
 צניי האמת רבים וצני
 האמת מועטין ואזנן
 המועטין מנקשים כתובת
 אמן ללקח צנייהן וצני
 הצנייה יתקנו את כתובת
 אמן צנייהן, וצנין עליהם
 מכה מלא כתובת אמן
 שכתובת צנה כתובת צנין
 דכרין דהיון ליה מינאי
 אינו יעטן כסף כמנחין
 כו' (העל' ב:). היה שם
 מותר דינר. על שם
 הכתובות, שמתקנין צני
 מלה לרשימה, אלו
 נוטלין כתובת אמן, אלו
 ואלו נוטלין כתובת
 אמן. ואם לאו חולקין
 בשוה לנתיב גולגולתם,
 דנקמו דמיעקרא מלה
 לרשימה לא תקון כסף
 (טו). בסילוא דלא מבע
 דמא. קון שמלחי' וצני
 יאלת דם ניכר צו, דהייט
 נדו (והרשב"א ב"ב קנא).

תוספות ר"ד

אמר מר זוטרא משמיה
 דר"פ (הלכתא) א' בחיי
 וא' במותו י"ל כתובת
 בנין דכרין וכתובה נעשית
 מותר לחברתה פי' וכל
 שכן ביה דהוי מותר
 שאם מתו שתיהן בחיי
 ובאו הבנים של שתיהן
 ליטול אלו כתובת אמן
 ואלו כתובת אמן ויש על
 אביהן ב"ח שאם יגבה
 ב"ח אלו (י"ל) שם מותר
 כתובת אמן אין שם מותר
 דינר אמר' שמה שבה
 ב"ח הוא דירית בנבחר
 והוא ירושה אביהן שעל
 כל הבנים מוטל לפרוע
 חוב דכרין וממון אביהן
 והכי אמר' בגמ' דאפילו
 אמכם כצנין דכרין ואנו נוטל כתובת
 אמנו ואי משום דליכא מותר דינר
 הכי פריעו צין שנינו הכתובה
 השלישית והיא נעשית מותר לשמים
 צמיו ומריצה אין כאן דאלו ואלו
 צמרת צנין דכרין נוטלין הכתובות
 וזו שנטלה משום חוב אין לה לריז
 שהרי אינה יורשת שמוכל לומר אחס
 יורשים הכתובות יתר על החלוקה:
 יחוש לאננויי. שיכול לומר צנה של
 זו צעלת חוב אחס למה מירשו את

(א) אולי סמך כאן וי"ל פשיטא
 מרובין וממעטו כבר וכו' בהן
 יורשין פי' אם צענת וכו'.